

61
EN

İSG BÜLTENLERİ

A v r u p a İ Ő Ő a ğ l ı ğ ı v e G ü v e n l i ğ i A j a n s ı

ISSN 1681-2123

Çalışan Gençlerin Güvenliği ve İşverenlere Öneriler

25 yaşın altındaki gençler, yeni nesil işgücümüzü temsil etmektedirler. Burada sizin rolünüz, bu gençlerin güvenli ve verimli bir başlangıç yapmalarına yardımcı olmaktır. Herkesi koruyabilen iyi tanımlanmış bir sağlık ve güvenliğ yönetim sistemi sunarak, bu gençlerin güvenli bir ortamda çalışmalarını sağlamak, işveren olarak sizin sorumluluğunuzdadır. Bu bültende, rolünüzü daha iyi oynayabilmeniz için bazı öneriler sunulmaktadır. Diğer bültenlerde ise, çalışan gençlerin korunması ile ilgili yasal yükümlülükler konusunda bazı ayrıntıları içermekte ve aynı zamanda gözetmenler, ebeveynler, çalışan gençler için önerilerde bulunmaktadır.

Çalışan gençlerin risk altında bulunmalarına özellikle deneyim, eğitim ve bilinç yetersizliği sebep olmaktadır. Çevrelerinden alabilecekleri önerilere, bilgilere, hedefleri ve kararları ile ilgili gözetime ve tabii ki bunların yanında kendilerine uygun güvenli ve sağlıklı işlere ihtiyaçları vardır.

Kötü Uygulamaların Sonuçları

- 17 yaşındaki bir genç kız, tatil döneminde çalışmak için başvurmuş olduğu işe başladıktan yalnızca bir saat sonra, parmağının bir kısmını kaybetti. Parmakları, çalışmakta olduğu fırında kullanılan bir makinede ezildi. Makinenin otomatik güvenliğ kalkanı hatalıydı ve bu hata daha önce bildirilmiş olmasına rağmen, herhangi bir bakım planlaması yapılmamıştı. Genç kıza, kullanacağı bu makineyle ilgili herhangi bir eğitim verilmemişti ve gözetmeni genç kızın makineyi kullandığından habersizdi. . .
- 18 yaşındaki bir tamirci çırağı, alevlerin arasında kaldıktan dört gün sonra yaşamını yitirdi. Genç çırak, müdürünün boş bir tanka petrol ve dizel karışımı boşaltmasına yardım ediyordu. Genç çırak, sanatını öğrenirken gözetim ve eğitim

konusunda tamamen işverenine güveniyordu. Ancak garaj sahibi, sağlık ve güvenliğ konusunda yapılması gereken düzenlemeleri çalışanlarının sağduyusuna bırakınca, bu elim olay meydana geldi. . .

Her iki olayda da, ilgili şirketler incelemeye alınmış, sağlık ve güvenliğ alanındaki yetersizliklerinden dolayı para cezasına çarptırılmışlardır. Çalışan gençlerin, yaptıkları iş sırasında yaralanmalarının başlıca sebepleri; yaptıkları işin eğitimini almamış olmaları, yeterli gözetimin yapılmaması ve tehlikeli makine ya da maddelerle çalışıyor olmalarıdır. Kanada'da yapılan bir araştırmaya göre; yeni, genç ve deneyimsiz çalışanların işe başladıkları tarihten itibaren bir ay içerisindeki yaralanma olasılıkları, diğer çalışanlarla karşılaştırıldığında beş kat daha fazladır¹.

İş Uygulamaların Faydaları

Yasal uygulamalarla birlikte, çalışan gençlerin sağlık ve güvenliğine özel dikkat göstermenin bir çok yararları vardır.

- İyi bir güvenliğ yönetimi, etkin bir organizasyonun önemli bir unsuru olup, işleme için büyük yararlar sağlar.
- Genç çalışanların güvenliğini sağlamak için alınan tedbirler, tüm çalışanları güven altına almaya yardımcı olacaktır.
- Genç insanlara uygun bir eğitim ve öğretim sağlayarak, hem onların güvenli çalışmasını sağlarsınız, hem de enerjilerinden, öğrenme isteklerinden faydalanırsınız.
- İyi bir gözetim sağlayarak, çalışan gençlerin işlerini nasıl yaptıklarını değerlendirebilir ve eğitimlerinin etkinliğini gözlemlene şansını elde edebilirsiniz.
- İyi bir işveren olarak tanınırsanız, nitelikli, genç işçi adaylarının da dikkatini çekersiniz.

Risk Değerlendirmesi, Organizasyon ve Önleyici Yaklaşım

İşverenler, gençlerin karşı karşıya olduğu belli başlı riskleri ve gerekli önleyici tedbirleri belirleyebilmek için tehlikeleri tanımlamalı ve bunu takiben bir risk değerlendirmesi yapmalıdır¹.

Yapılan risk değerlendirmeleri, bu değerlendirmeler temel alınarak oluşturulan düzenlemeler ve alınan tedbirler aşağdaki unsurları içermelidir:

- Gençlerin kesinlikle YAPMAMASI gereken görevler: Bunlar, belirli araçların kullanımı veya belirli iş süreçlerinin gerçekleştirilmesiyle ilgili yasaklar, giriş izni olmayan alanlar ve sadece gözetim altında gerçekleştirilebilecek eylemlerdir,
- Gözetimle ilgili ihtiyaçlar ve düzenlemeler (bkz. "gözetim düzenlemesi yapmak"),
- Bilgilendirme, yönlendirme ve eğitim ihtiyaçları ve düzenlemeleri (bkz. "eğitim"),
- İş yerinde cinsel tacizin ve zorbalığın önlenmesi,

(¹) http://www.iapa.ca/outreach_yw/yw_employer.asp

(²) Tehlike, bir hastalığıya ya da yaralanmaya sebep olabilecek herhangi birşey olabilir. Risk ise bu tehlikenin gerçekleşme olasılığıdır. Kazaların büyük çoğunluğu risklerin yeterince değerlendirilmemesinden veya riskleri kontrol etmeye yönelik adımların atılmamasından kaynaklanmaktadır.

- Genç engelli çalışanların veya özel ihtiyaçları olan gençlerin gereksinimlerini dikkate alan düzenlemeler,
- Ebeveyn ve velilerin, riskler ve kontrol tedbirleri konularında bilgilendirilmesi,
- İş bulma büroları veya insan kaynakları şirketleriyle ve mesleki eğitim kuruluşlarıyla işbirliği,
- Çalışan gençlerle ilgili düzenlemeler konusunda, çalışan (işçi) temsilcilerinin ve çalışan gençlerin fikirlerinin alınması.

Eğer gençlere geçici olarak da olsa bir iş deneyimi sahibi olmaları için çalışma imkanı veriyorsanız, sağlık ve güvenliklerinin korunması için kendi çalışanlarınıza sunduğunuz imkanların aynısını onlara da sunmalısınız.

18 Yaşın Altındakiler

Eğer; mesleki eğitim ve staj programları kapsamında olan veya okula ya da üniversiteye devam ederken kalan zamanını çalışmaya ayırmış olan 18 yaşın altındaki gençleri istihdam ediyorsanız, bu gençlerin çalışma saatleri içerisinde tehlikelere maruz kalmalarıyla ilgili olarak uyanmanız gereken çok daha belirleyici düzenlemeler bulunduğunu bilmelisiniz. Çalışanların korunması ve çalışan gençlerin özel gereksinimleriyle ilgili olarak, "İşyerindeki Gençlerin Korunması" başlıklı bülteneye bakabilirsiniz. Yükümlülüklerinizin tamamını öğrenmek için, lütfen ulusal mevzuatımıza başvurunuz (<http://isggm.calisma.gov.tr>).

Gözetimle İlgili Düzenlemelerin Yapılması

İşverenler, gençlere uygun gözetim imkanları sunmak için bazı düzenlemeler yapmak zorundadırlar. Örneğin bazı işverenler, genç çalışanlarına birer danışman tayin ederler.

Gözetmenler, gençlerin yaptıkları işle ilgili riskler ve kontrol tedbirleri konularında yeterli eğitimi almış olmalı ve gençlerin yapabilecekleri işlerle ilgili sınırlamalar konusunda da bilgi sahibi olmalıdırlar. Kendi rollerinin ne olduğu, kendilerinden neler beklendiği ve görevlerini nasıl yerine getirmeleri gerektiği konularını açıkça anlamalıdırlar. Ayrıca, gözetim görevlerini yerine getirebilmeleri için yeterli zamana ve yetkiye ihtiyaçları vardır. İlgili düzenlemeler aşağıdaki konuları kapsamalıdır:

- Gençlere nasıl bir gözetim yapılacağı, farklı görevler için değişik düzeylerde gözetim sunulması, sürekli gözetim gerektiren işlemlerin belirlenmesi ve genel anlamda gençlerden sorumlu olacak kişinin tayin edilmesi,

- Gözetmenin sahip olması gereken yeterlilikler ve gözetmenlerin rolü,
- Gözetmenlerin, üstlenecekleri rol, sağlık ve güvenlikle ilgili konular ve gençlere yönelik gözetim faaliyetleri konularında eğitilmesi,
- Uygun eğitimi almış ve gereken yeterliliğe sahip gözetmenlerin sayısı, özellikle staj yapanlar ve işyerinde eğitim alanlar da dahil olmak üzere çalışan gençlerden sorumlu olan gözetmenlerin isimleri,
- Gençlerin güvenliği ile ilgili konuların gözetmenler tarafından bildirilmesini kolaylaştıracak rapor düzenlemeleri.

Eğitim

Gençlerin, çalışmaya başlamadan önce yeterince zaman ayrılarak sağlık ve güvenlik konusunda eğitim almaları gerçekten çok önemlidir. Bu eğitimin içeriğinde aşağıdaki konular yer almalıdır:

- İşle ilgili özellik arzeden tehlikeler,
- Genel anlamda işyerinde sıklıkla karşılaşılan tehlikeler,
- Kendilerini korumak için ne yapmaları gerektiği,
- Herhangi bir şeyin güvenli olmadığını düşündüklerinde ne yapmaları gerektiği,
- Tavsiye almak için kime başvurmaları gerektiği,
- Acil bir durumda, kaza geçirdiklerinde ya da ilk yardıma ihtiyaç duyduklarında ne yapmaları gerektiği,
- Güvenlik ile ilgili olarak sizinle işbirliği yapmaları konusunda taşıdıkları yükümlülükler.

Örnek Olarak Liderlik Etmek

İşyerinde, sağlık ve güvenlik konusuna olan bağlılığınızı çalışanlarınıza göstermeniz, gerekli prosedürleri ve tedbirleri belirleyerek bunların güncelliğini korumanız, güvenli olmayan uygulamaların kesinlikle kabul edilemez olduğunu vurgulamanız, sağlık ve güvenlikle ilgili bir endişe oluşması halinde buna hemen karşılık vermeniz çok önemlidir.

Genç çalışanların güvenliği ile ilgili **daha ayrıntılı bilgiye**, Ajans'ın web sitesi olan <http://ew2006.osha.eu.int> adresinden; önleyici yaklaşımlarla ilgili önerilere, belirli riskler ve işyerleri için seçilmiş iyi uygulama örneklerini içeren bağlantılara <http://www.osha.eu.int/> ile <http://tr.osha.europa.eu/> adreslerinden ulaşabilirsiniz. Önerilerle ilgili kaynaklar ulusal makamları, sendikaları ve ticaret kuruluşlarını da içermektedir. İş yerindeki gençlerin korunması ile ilgili Konsey Direktifi 94/33/EC'nin tam metnine ise, <http://osha.eu.int/data/legislation/18> adresinden ulaşabilirsiniz.

Söz konusu direktif sadece asgari düzeydeki standartları belirlemektedir. Bu yüzden ulusal mevzuatınızın ve kılavuzlarınızın öngördüğü yükümlülükleri kontrol ediniz.

Ülkemiz mevzuatıyla ilgili ayrıntılı bilgi için,

<http://isggm.calisma.gov.tr>

İngiltere'ye yönelik rehberlik hizmetleriyle ilgili ayrıntılı bilgi için

<http://www.hse.gov.uk>

İrlanda'nın mevzuatıyla ilgili ayrıntılı bilgi için

<http://www.hsa.ie>

Malta'nın mevzuatıyla ilgili ayrıntılı bilgi için

<http://mt.osha.eu.int/legislation>

Avrupa İş Sağlığı Güvenliği Ajansı

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao
Tel. (34) 944 79 43 60, fax (34) 944 79 43 83
E-mail: information@osha.eu.int

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
İnönü Bulvarı No: 42 Emek ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 215 50 21, Fax: +90 (312) 215 50 28
E-Posta: isggm@csgb.gov.tr • <http://isggm.calisma.gov.tr>

© Avrupa İş Sağlığı ve Güvenliği Ajansı. Yayın kaynağına bilgi vermek suretiyle dokümanın çoğaltılmasına izin verilmiş ve Türkiye'de basılmıştır, 2006.

